

Ogród – przydomowy mikrokosmos

prof. UAM dr hab. Aleksandra Lis-Plesińska

Ogród to przydomowy mikrokosmos większego świata przyrody, który pozwala nam na bliskie z nim obcowanie. Przypomina nam, że jesteśmy częścią tego świata i tak jak on nieustannie się zmieniamy. To bardzo wyjątkowa przestrzeń, w której przyroda rozwija się pod mniej lub bardziej czujnym i czułym okiem człowieka. Rośliny i zwierzęta nie są tam przypadkowe, lecz układają się w kompozycje, które upodobał sobie człowiek. Ogród rzadko jest dziki, chyba że został opuszczony lub zaniedbany. Wówczas przyroda zaczyna tworzyć własne wzory, wbrew planom i zamysłom człowieka. Ogród to przedłużenie domu wychodzące w zieleń, przestrzeń zaciszna, prywatna, ale otwarta na spotkania z innymi gatunkami i sąsiadami. Zwłaszcza latem lubimy spędzać czas w ogrodzie, siadając w cieniu drzew, przy sadzawkach lub ustawiając na trawie stół do wspólnej biesiady. Ogród to również miejsce zabaw i gier. Kto jako dziecko nie bawił się w ogrodzie w chowanego i nie wspinał na jabłonki? To także pierwsze laboratorium naukowe, w którym dzieci obserwują, jak w ciągu roku zmienia się przyroda, jak drzewa kwitną, owocują, a potem gubią liście, żeby zimą pokryć się śniegiem i lodem. To miejsce eksperymentów – kiedy topi się śnieg? Czy liść zatonie, czy będzie pływać?

W ogrodzie można spotkać ptaki i koty, ich spryt zachwyca i bawi. Nauce w ogrodzie często towarzyszą technologie – wąż, konewki, grabie, sekatory i wiele innych narzędzi, za pomocą których człowiek pielęgnuje, ale też kształtuje, rośliny i zwierzęta, kontroluje jakość gleby – zarządza tą przestrzenią najbardziej intymnego połączenia między nami a przyrodą. Który ogrodnik nie zna wszystkich swoich roślin, od razu nie zauważa chorujących i mających się dobrze? Latem i jesienią ogród przynosimy do domu. Warzywa, owoce i zioła wkraczają do kuchni, a tam zmieniamy je w niezwykle przysmaki. Nie byłoby ogrodów bez ludzi. Ogrody tworzą małe oazy, w których możliwe jest wyjątkowe spotkanie z drugim człowiekiem i innymi gatunkami.